

Дистрибутивна трговина

Референтни метаподаци према Euro SDMX структури метаподатака (ESMS)

Републички завод за статистику Републике Српске

- [1. Контакт](#)
- [2. Ажурирање метаподатака](#)
- [3. Презентација статистике](#)
- [4. Јединица мјере](#)
- [5. Референтни период](#)
- [6. Институционални мандат \(овлашћење\)](#)
- [7. Повјерљивост](#)
- [8. Политика објављивања података](#)
- [9. Учесталост дисеминације](#)
- [10. Доступност и разумљивост](#)
- [11. Управљање квалитетом](#)
- [12. Релевантност](#)
- [13. Тачност и поузданост](#)
- [14. Правовременост и тачност објављивања](#)
- [15. Усклађеност и упоредивост](#)
- [16. Трошкови и оптерећеност](#)
- [17. Ревизија података](#)
- [18. Статистичка обрада](#)
- [19. Коментар](#)

1. Контакт

1.1.	Надлежна институција	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
1.2.	Надлежна организациона јединица	Сектор економских статистика - Одјељење услужних статистика
1.3.	Контакт особа	Радмила Лазендић
1.4.	Функција контакт особе	Стручни сарадник за дистрибутивну трговину
1.5.	Поштанска адреса контакта	Вељка Млађеновића 12 д, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина
1.6.	Е-mail адреса контакта	radmila.lazendic@rzs.rs.ba
1.7.	Број телефона	+387 51 332 755
1.8.	Број факса	+387 51 332 750

2. Ажурирање метаподатака

2.1.	Датум посљедње потврде валидности метаподатака	29.06.2022.
2.2.	Датум посљедње објаве метаподатака	20.07.2022.
2.3.	Датум посљедњег ажурирања метаподатака	29.06.2022.

3. Презентација статистике

3.1. Опис података

Тромјесечним истраживањем К КПС ТРГ-2 прикупљају се подаци о промету робе и услуга у дистрибутивној трговини за извјештајно тромјесечје, за ниво Републике Српске.

Сврха овог истраживања јесте давање благовремених информација о кретању индекса промета дистрибутивне трговине, тј. утврђивање динамике оствареног промета (прихода од продаје роба/услуга).

3.2. Систем класификација

Класификација дјелатности КД БиХ 2010 која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2.

3.3. Обухваћени сектор

Подручје G према КД БиХ 2010.

3.4. Статистички концепти и дефиниције

Трговина представља скуп активности продаје робе и/или пружања услуга у циљу остваривања добити или неког другог друштвено-економског циља.

Дистрибутивна трговина укључује све облике трговинских активности, од набавке робе од произвођача, посредовања, препродаје, до испоруке робе крајњем потрошачу на домаћем тржишту. Она обухвата: трговину на велико за властити рачун, посредовање у трговини на велико, трговину на мало и поправку моторних возила и мотоцикала, те трговину на мало предметима за личну употребу или употребу у домаћинству.

Трговина на велико обухвата активности куповине и препродаје робе индустријским, трговачким, професионалним корисницима и установама и другим пословним субјектима који се баве трговином на велико или на мало. Такође, укључује и транзитни промет робе (продаја робе која се по налогу продавца директно испоручује купцу без претходног ускладиштења код продавца).

Посредовање у трговини на велико подразумева обављање дјелатности трговине на велико уз наплату или по уговору. Укључује продају са консигнационих складишта, услуге комисионара (агената), продају преко посредника за трговачку робу и других велетрговаца који тргују у име или за рачун других. Такође, дјелатност субјеката који учествују у повезивању продавца с купцима или предузимају трговачке трансакције у име власника робе.

Трговина на мало обухвата активности продаје роба крајњим потрошачима, односно становништву (за личну потрошњу или за употребу у домаћинству).

Промет је укупан фактурисани износ који предузеће, извјештајна јединица, обрачуна за продате робе или пружене услуге током референтног периода трећим лицима што одговара њиховој тржишној вриједности.

3.5. Статистичка јединица

Јединице посматрања се најчешће поклапа са јединицом извјештавања, осим у случају кад главна дјелатност није трговина, тад је јединица посматранја само дио који се односи на трговину а не цијели пословни субјект.

3.6. Статистичка популација

Пословни субјекти који су регистровани у области трговине као и пословни субјекти који су разврстани у друге дјелатности, али обављају и дјелатност трговине у Републици Српској а изабране су у обухват.

3.7. Референтно географско подручје

Република Српска

3.8. Временска покривеност

1997-2021. година

3.9. Базни период

2015

4. Јединица мјере

Индекси

5. Референтни период

Тромјесечје

6. Институционални мандат (овлашћење)

6.1. Правни акти и други споразуми

Закон о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистички програм Републике Српске за период 2018-2021. година, важећи годишњи План рада Републичког завода за статистику.

6.2. Размјена података

Подаци о промету дистрибутивне трговине за ниво Републике Српске достављају се Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за агрегирање података за ниво БиХ и извјештавање Статистичке канцеларије Европске Уније, Еуростат-а.

7. Повјерљивост

7.1. Политика повјерљивости

Повјерљивост података и заштита личних података регулисане су Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр. 49/06).

7.2. Повјерљивост - поступање с подацима

Сви прикупљени подаци третирају се као повјерљиви и користе се искључиво у статистичке сврхе. Документ Републичког завода за статистику „Правилник о заштити повјерљивих података“ наводи начела поступања са повјерљивим подацима, процедуре за осигурање повјерљивости за вријеме прикупљања, обраде и дисеминације података као и процедуре за приступање микроподацима.

8. Политика објављивања података

8.1. Календар објављивања

Подаци о дистрибутивној трговини публикују се у складу са унапријед утврђеним календаром публикавања, 55 дана по истеку посматраног тромјесечја.

8.2. Приступ календару објављивања

http://www.rzs.rs.ba/publications/?left_mi=15&add=15

8.3. Приступ корисника

Сви корисници имају право приступа подацима и информацијама у исто вријеме и на исти начин.

9. Учесталост дисеминације

Тромјесечно

10. Доступност и разумљивост

10.1. Саопштења

[Тромјесечно саопштење "Краткорочни индикатори дистрибутивне трговине и осталих услуга"](#)

10.2. Публикације

- [Статистички годишњак](#) – коначни резултати,
- [„Ово је Република Српска“](#) – коначни резултати.

10.3. Онлајн база података

Није доступна.

10.4. Приступ микроподацима

Микроподаци нису доступни.

10.5. Остало

Подаци се дисеминирају и путем одговора на писане захтјеве корисника према њиховој спецификацији, као и путем годишњих публикација.

10.6. Методолошка документација

На веб страници, у дијелу [Методологије и класификације](#), доступни су појмови и дефиниције, методолошка објашњења и метаподаци везани за Статистику дистрибутивне трговине.

10.7. Документација о квалитету

Извјештај о квалитету је доступан на интернет страници Републичког завода за статистику:

http://www.rzs.rs.ba/front/category/340/371/?left_mi=284&add=284

11. Управљање квалитетом

11.1. Осигурање квалитета

За обезбјеђење квалитета статистичких података и очување повјерења јавности у податке, Завод примјењује одредбе Закона о статистици Републике Српске (члан 17, став 1) које у организацији и производњи статистике у Републици Српској налажу примјену принципа непристрасности, поузданости, транспарентности, правовремености, професионалне независности и статистичке повјерљивости. Републички завод за статистику Републике Српске слиједи препоруке о организацији и управљању квалитетом дате у Кодексу праксе европске статистике (CoP), а управљање укупним квалитетом засновано је на примјени Заједничког оквира процјене (CAF - Common Assessment Framework).

11.2. Оцјена квалитета

Завршна фаза статистичке активности је укупна евалуација за коју се користе информације из свих процеса, од дизајнирања инструмената истраживања и прикупљања података до објављивања података и повратних информација од корисника. Ове информације користе се за израду извјештаја о квалитету који садржи опис свих процеса статистичке активности и наводи предности и недостатке везане за квалитет као и индикаторе квалитета.

12. Релевантност

12.1. Потребе корисника

Кључни корисници података о дистрибутивној трговини су:

- јавни сектор: Владине и друге институције јавне управе попут Министарства финансија Републике Српске, Министарства за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске, општинске управе, као и институције на нивоу БиХ, Дирекција за економско планирање,
- пословни субјекти: предузећа, адвокати и адвокатске коморе, Привредна комора Републике Српске,
- наука, истраживање и образовање: институти, образовне институције, студенти,
- општа јавност: физичка лица,
- медији: РТВ куће, новинске агенције,
- страни корисници: EUROSTAT, WB, IMF, амбасаде страних држава,
- интерни корисници: одјељење Националних рачуна.

12.2. Задовољство корисника

Резултати посљедње анкете доступни су на интернет страници Завода, у оквиру секције Квалитет у статистици:

http://www.rzs.rs.ba/front/article/2699/?left_mi=306&add=306.

12.3. Комплетност података

Тромјесечне варијабле дистрибутивне трговине које се прикупљају према захтјеву СТС регулативе су варијабла промета (120), број запослених (210) и плате и зараде (230), од чега се објављују резултати за варијаблу промета.

13. Тачност и поузданост

13.1. Укупна тачност

Тачност података провјерава се примјеном прописане методологије, контролом грешака мјерења, као и упоређивањем података из прошлог периода и додатним анализама.

13.2. Узорачка грешка

У провођењу тромјесечног истраживања дистрибутивне трговине, користи се комбиновани метод пуног обухвата и стратификованог случајног узорка. Мјера варијабилности у овом истраживању је варијанса.

13.3. Неузорачка грешка

У случају да недостају поједини подаци или се ради о неконзистентним подацима, успоставља се контакт са извјештајном јединицом са циљем да се извјештај попуни на начин како то методологија захтијева.

Изузетно, у случају неодговора за комплетан извјештај или само за поједина питања, као и у случају одступања, недоследности и грешака које није могуће исправити кроз поновни контакт са извјештајном јединицом, врши се импутирање података на основу доступних података за јединицу посматрања из претходног тромјесечја.

14. Правовременост и тачност објављивања

14.1. Правовременост

Према Плану публикавања, подаци се објављују 55 дана по истеку референтног периода (Т+57).

14.2. Тачност објављивања

100%

15. Усклађеност и упоредивост

15.1. Географска упоредивост

Захваљујући усаглашености дефиниција основних СТС варијабли и коришћене методологије са захтјевима Еуростата из области тромјесечних пословних индикатора, омогућена је упоредивост података са подацима земаља ЕУ.

15.2. Временска упоредивост

Квартални подаци о промету дистрибутивне трговине доступни су од 1997. године. Упоредива серија података по гранама Класификације дјелатности КД БиХ 2010 доступна је од 2005.

15.3. Усклађеност између домена

Није примјењиво.

15.4. Интерна усклађеност

Подаци су интерно усклађени.

16. Трошкови и оптерећеност

Нису расположиви подаци о трошковима, нити о оптерећењу и трошковима извјештајних јединица.

17. Ревизија података

17.1. Политика ревизије података

Не постоји општа политика ревизије података, а корисници обавјештавају о спроведеним ревизијама података у форми краћих информација, која се објављују у статистичким саопштењима и другим публикацијама.

17.2. Пракса ревизије података

Није планирана и није спроведена ревизија.

18. Статистичка обрада

18.1. Извор података

Извор података за Тромјесечно истраживање дистрибутивне трговине (К КПС ТРГ-2) су пословни субјекти који су регистровани у области трговине као и пословни субјекти који су разврстани у друге дјелатности, али обављају и дјелатност трговине у Републици Српској а изабране су у обухват.

18.2. Учесталост прикупљања података

Подаци о дистрибутивној трговини прикупљају се и објављују у тромјесечној периодици.

18.3. Прикупљање података

Тромјесечни подаци о промету се прикупљају путем папирног обрасца К КПС ТРГ-2 од пословних субјеката који су изабрани у узорак. Извјештајне јединице попуњене извјештаје, у два примјерка, достављају 15 дана по завршетку референтног тромјесечја (Т+15), на адресе подручних одјељења Завода. Након логичке контроле, најкасније 15 дана по пријему извјештаја, одјељење извјештаје доставља Републичком заводу за статистику гдје се наставља сљедећа фаза обраде.

18.4. Валидација података

Унос и обрада података Статистике промета организована је у централи Републичког завода за статистику. У централи Завода врши се евидентирање свих примљених извјештаја. Потом се подаци о промету, бројем запослених, бројем одрађених сати, бруто плате и зараде, залихе и вријеме за попуњавање упитника

пореде са вриједностима из претходног тромјесечја. Свако велико одступање, као и појава недостајућих података, контролише се и верификује телефонским контактом са извјештајном јединицом. У апликацију за унос података уграђене су контроле које упозоравају да су у базу унесени рачунски и логички неисправни подаци.

18.5. Компилација података

У случају неодговора за комплетан извјештај или само за поједина питања, као и у случају одступања, недоследности и грешака које није могуће исправити кроз поновни контакт са извјештајном јединицом, врши се процјена података на основу доступних података за јединицу посматрања из претходног квартала.

18.6. Прилагођавање

Календарско и сезонско прилагођавање рађено је индиректном методом у Деметра апликацији (верзија 2.2.2) методом TRAMO-SEATS на изворним тромјесечним серијама података од 2005.године и у складу са смјерницама ECC (European Statistical System).

19. Коментар